

Misliti svojom glavom

Malo ko se može pohvaliti tako blistavom muzičarskom karijerom. Kao taburaš, obišao je (bivšu i sadašnju) državu uzduž i popreko, a za sobom ima sijaset važnih nastupa. I pored svega, ostao je s obe noge na zemlji, skromno verujući da mu ne pripada sva ta slava "obasjana" reflektorima najvećih scena. Sve to vreme vredno radi u svojoj mašinskoj radionici, u svom skrivenom kutku za bakstvo od trauma današnjice. Iz navedenog jasno proizilazi da je ekskluzivni gost prepoznatljive rubrike tekućeg broja najstarijeg vojvođanskog seoskog glasila Željko Radočaj, vrsni tamburaš na a-basprimu i preduzetnik.

Željko Radočaj, rođen je 2. septembra 1959. u Starčevu, od majke Vere i oca Josipa, mnogima u selu poznatiji kao Joja Mesar, a ima i brata Zlatka. U braku je već dvadeset osam godina s Ljubicom iz kog ima sinove Ivana i Milana.

Nakon starčevačke osnovne škole, završio je i srednju mašinsko-tehničku. Po povratku iz armije, kratko vreme radio je u "Minelu", potom je dve decnije proveo u "Utvi", a od 1999. godine poseduje mašinsku radionicu. Muzikom je počeo da se bavi u srednjoj školi, a tek početkom osamdesetih, kreće ozbiljnija karijera. Svirao u orkestru Doma kulture, bio je član dva poznata sastava - "Žisel" i "Panuka", a pored bezbroj svirki i učešća na raznim festivalima, odnedavno je rukovodioc Tamburaškog orkestra "Neolit". Kao momak, držao je golubove i zečeve, koje, nakon izvesne pauze, ponovo uzgaja.

Kako je odrastao mali Željko?

- Mogu slobodno da kažem da sam imao srećno detinjstvo, a proveo sam ga, uglavnom, u Ulici Matije Gupca. Otac mi je bio prilično strog i pored ostalog, veoma je držao do porodičnog okupljanja uz nedeljni ručak. Slobodno vreme provodio sam u igri s društvom iz kraja -Matom Turkaljem, Ilijom Brozinom, Mićom Matijaševićem, Draganom Kostićem... Bilo je tu svega -od žmurki, preko klisa, "kobasičara" i kala, do pentranja po dudovima. S jednog sam se okliznuo i slomio ruku: naime, tata Dragana Kostića je gajio svilene bube, koje su u neograničenim količinama tamanile dudovo lišće, pa smo se mi, deca verali po drveću kako bismo ga brali i usput sladili dudinjama... Odlazili smo redovno i na kanale da hvatamo ribu, a za tu namenu odličan je bio i Nadel. U nešto kasnijoj dobi, tamo sam se često klizao i igrao hokej s pokojnim Milivojem Pejićem Pićokom. On je prvi u kraju imao sličuge s cipelom, a ja sam od neke uštedevine nabavio one "na ključ", što su kačene na običnu obuću. Uz brojne piruete, "uspeo" sam i da upadnem u trsku. Kako nisam kući smeo mokat, morao sam na "mestu zločina" da ložim vatru ne bi li se osušio.

Škola...

- Polaskom u prvi razred kod učiteljice Mire Stojadinović, stekao sam i neke nove drugare, poput budućeg kuma Nene Ilića, Goluba Vulovića, Ace Piroćanca, Vlade Stanojevića Kese i Radeta Stankovića, u poslednje vreme poznatog i kao Sneki, s kojim se i dan, danas sit

ispričam kada odem na buvljak. Kada sam prešao u više razrede, zapazio me je nastavnik muzičkog Boško Popadić, koji me je učlanio u hor i neretko vodio po odeljenjima da pevam skale. Roditelji su me, primetivši da imam sluha, upisali u istureno odeljenje muzičke škole. Tome sam se, međutim, iz nekog nepoznatog razloga žestoko opirao i bežao s časova u rit. Jednom prilikom me je spazio neko od paora i prijavio tati, koji je radio u mesari samoposluge. Došao je biciklom po mene i sve do kuće "švićkao" prutem. Pravio sam i druge nestašluke, poput onog kada sam bonsekom prepolovio nov poni bicikl.

Razredna nam je bila Neda Ranković, poznata po kratkom fitilju. Nas nekoliko je umelo da je žestoko iznervira, posebno kada smo joj podmetnuli uginulu mačku u fioku. Završilo se vikanjem i batinama. Ipak, svi ti nestašluci bili su teška naiva naspram ovog što klinci danas rade.

Mladost...

- Odlaskom u srednju školu, počeli su izlasci i to, pre svega, s Vasom Ilićem, Zoranom Simanićem, kao i Acom Piroćancem i Milošem Kojićem, današnjim suvalasnicima vulkanizerske radnje "Kum". Vreme smo provodili u centru i redovno odlazili u bioskop. Sala je bila gotovo uvek dupke prepuna, naročito kada su prikazivani Brus Li ili "Emanuela". Nakon gledanja "Drakule" nisam smeo da idem sam kući, pa su drugari morali da me otprate. Sve u svemu, nije bilo večeri da, recimo, s Vasom Ilićem Giletom ne odem do centra, makar padale i sekire. Kad smo malo stasali, počeli smo da zalazimo u nezaobilaznu "Opatiju", koja je tad bila klasična kafana s muzikom. S tim u vezi, legendarni konobar Ivica mi je, baš, pre neki dan priznao da je najviše voleo kada mu dođe moje društvo. Bilo nas je dvanaestak, uvek dobro raspoloženi, a nikad nismo pravili probleme. Subotom smo se okupljali u Diskoteci, dok smo nedeljom najčešće bili u Omoljici. Obilazili smo i slave po okolnim selima, a o Pančevu i, pogotovo, Beogradu nismo ni razmišljali.

Posao...

- Svi starčevački srednjoškolci su tokom letnjeg raspusta radili u PIK-u. Za razliku od mnogih, nisam brao metlice, već sam radio sa zidarima u krugu kombinata. Dva dana po dolasku iz vojske, tata mi je odmah saopštio da je "dosta sedenja", pa me je, uz pomoć nekog poznanika, poslao da fizikališem u "Minelu", tada veoma jakom preduzeću za proizvodnju pekarskih peći. Par meseci kasnije, preko konkursa sam se zaposlio u "Utvi" kao strugar, da bih se ubrzo obreo u avio-pogonu i, kao kontrolor, radio u svojoj struci. Tamo sam ostao punih dvadeset godina, dok nije došlo do raspada firme. U vreme bombardovanja otišao sam u preduzetničke vode i otvorio mašinsku radionicu, koju i danas vodim. Trenutno posedujem tri struga, jednu glodalicu i još poneke mašine, koje opslužuje tri radnika, a sarađujemo s nekoliko firmi iz Pančeva i Kovina.

Muzika...

- Prvi dodiri s tamburom događali su se u sada već davnim danima svinjokolja. Obično tokom zime, porodica i prijatelji bi se, nakon napornog posla, onako promrzli uveče okupili na daći uz staru zidanu furunu naloženu tuluzinom, dok su astal krasili neizbežni paprikaš, kobasice i druge sveže specije. Mama bi nas, klince spakovala u bundaš, iza pomenute furune. Dobili bi smo malo slatkog vina iliti šire, i netremice čekali da moj deda zasvira tamburu u prim i pesme, kao što su: "Kad bi ove ruže male" ili bećarci... E, otada sam verovatno "inficiran" tamburom.

Kasnije, kada sam 1980. godine došao iz vojske, u Domu kulture je odveć funkcionisao tamburaški orkestar u kom su, pored ostalih, bili i Pera Poljak, Boba Tomić... Na Vidomirov poziv sam se i ja priključio, a ubrzo je počeo da nam dolazi i Pera Pavlov i pokazuje nam note i sve ostalo, što je uticalo da se svojski "zagrejem", redovno vežbam i neprekidno bistrim knjige iz muzičke škole. Nešto kasnije sam, zajedno s Vidomirom, osnovao pionirski tamburaški orkestar, u čemu je mnogo pomogao i nastavnik Navala koji je na svojim časovima đacima pričao o lepotama starogradske muzike.

"Žisel", "Panuka"...

- Par godina nakon toga i direktor omoljičkog Doma kulture ponudio mi je da napravimo orkestar, ali za odrasle. Tako sam paralelno radio u oba sela. Za Omoljicu sam ostao vezan punih dvanaest godina kao član orkestra "Žisel", koji su pored mene činili Milan Sekereš, Dragan Živanović, Vlada Strajin, Milivoj Rakovac, kao i prerano preminuli Dušan Božić i Miroslav Jakovljević. Prošli smo mnogo toga - od raznih svirki, nastupa na vojvođanskoj i drugim televizijama, do takmičenja na "Spensu" sredinom devedesetih, kada smo proglašeni za najbolji sastav. Ta epoha potrajala je do nešto pre 2000. godine. Usledilo je pravljenje orkestra "Panuka", koji su, pored mene i nekih iz prethodnog sastava, činili i Mile Živanov Zmaj, kao i dva Saleta - Đurin i Ivković. Ta "banda" postojala je, takođe, dvanaestak godina i za to vreme učestvovali smo na brojnim festivalima, a za vojvođansku Televiziju snimili dvadesetak emisija. Naravno, bilo je i sijaset kafanskih tezgi, odakle se trudim da sačuvam samo lepe uspomene. Jedno od najlepših mesta na kom sam nastupao i to onih turobnih devedesetih, bio je splav "Savski galeb" u Bloku 45. Na Kopaoniku se sviralo leti i zimi, kao i na moru, gde sam mogao da vodim familiju i po mesec dana. Prokrstario sam celi Jadran - od Poreča, preko Prčnja i Dubrovnika, do Herceg-Novog, Sutomora i Čanja. Repertoar je bio sličan kao i ovde, a vredi spomenuti da je nekad postojao, takozvani, zakon ZAMP ("Zaštita malih autorskih prava"). I kada smo, recimo, svirali u Dubrovniku, svake večeri dolazilo je ovlašćeno lice da popiše šta smo te večeri izvodili, kako bi i autori tih dela dobili neki procenat u vidu zaštite intelektualne svojine. S tim u vezi, pamtim i da nas je u Bečićima jedna filmska ekipa iz Nemačke zamolila da snimimo muziku za njihove potrebe. Kasnije su svima, čije smo pesme odsvirali, uplatili odgovarajući iznos.

I, opet, muzika...

- Još uvek nastupam, sada ponovo pod imenom "Žisel". Nažalost, više nema onog elana, jer publika je nekako depresivna i namrgođena. Svojim najvećim uspehom smatram to što sam neke nove klince zarazio tamburom, kao na primer Miljana i Marka Pejčića. Kada je reč o orkestru "Neolit", pokojni Pera Poljak postavio je dobre temelje, pa sam se, već nakon pet proba, uverio da ta osmorka ima odličnog štofa i ako tako nastave, mislim da će mnogo toga lepog uraditi. To potvrđuje i nagrada publike na četrnaestom tamburaškom festivalu. Kad smo već kod te manifestacije, kao da je juče bilo kada smo, pre toliko godina Vidimir, Sale Đurin i ja, posle tri piva u Domu omladine, razglabali šta bismo u tom pogledu mogli da napravimo. Sutradan nam se priključio i Buda Stojanović i postavljeni su temelji jednog od najprestižnijih vojvođanskih festivala. Nadam se da će potrajati što duže, jer tambura je lek za dušu.

Starčevo, danas?

- Mesto napreduje u svakom pogledu, a tempo razvoja je dosad bio više nego ubitačan. S druge strane, smeta mi što nema više korpi za otpatke, kao i to što deca razbacuju na sve

strane kese i ostalo i što ne umeju ni čestito da kažu “dobro jutro“... Tako govori ovaj vredni i talentovani Starčevac, a sugrađanima poručuje sledeće:

- Da ne podležu dnevnoj politici, već da misle svojom glavom!